

Domanovszky György

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

708

Nemzeti Szalon

Szerző:

Cím:

A Nemzeti Szalon
védelmében!

Idő " 1958 "

Személy

Helyszám

Forrás:

Magyar Nemzet

1958. 1. 4.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Feltétlenül szükség van, Budapestre egy új modern kiállítóhelyiségre. Ma is hiányzik és még jobban fog hiányozni, ha a Nemzeti Szalon rövidesen lebontják. — Ezt írta Mihályfi Ernő a Magyar Nemzetben.

Amennyire az első mondatnak mindenki tapsol, akj szerető figyelemmel kíséri művészeti életünk gazdag fejlődését — oly mértékben értetlenül, sőt megdöbbenéssel olvassa a másodikat. Lebontani a Nemzeti Szalont? Még hozzá rövidesen?! Igen, az V kerület tanácsa már jóideje elhatározta ezt és erről időnként hangok és nyomtatott sorok is tanús-

kodnak. Mégiscsak az elmúlt néhány hét alatt vált tudatosá művészeinkben és a művészetünket szeretők egyre nagyobb táborában, hogy komoly támadás érheti művészetünk fizikai létét. Mert hiszen arról van szó, hogy a Nemzeti Szalon még ma is a legmegfelelőbb bemutató helyiség egy-egy művész gyűjteményes, vagy egy-egy csoport kiállításának megrendezésére

1893-ban Kacziány Ödön, a festő, szék művészi társaságban felrepítette a gondolatát egy olyan művészi társulásnak, mely az akkori Műcsarnok vezetőségének a magyar művészeti életet uraló mono-

polisztikus helyzetét lett volna hivatva megszüntetni. 1894 februárjában végre megalakult a »Magyar képzőművészek és műpártolók egyesülete«, melyhez odabiggyesztették a »Nemzeti Szalon« nevet is. Ez már olyan társulás volt: »mellyel számolnia kell úgy a kormánynak, mint a Műcsarnok vezetőségének«. Három hónappal később, az első közgyűlés kimondja a Nemzeti Szalon megalakulását és megválasztja az első tisztkart.

Csak érdekességként említjük meg azt, amit Gellért Jenő írt a Nemzeti Szalon Almanachjában (1912): »Fokozta a közgyűlés érdekességét Munkácsy Mihály megjelenése, akit nagy lelkesedéssel emeltek a második díszelnöki állásba. A mester ekkor hozta haza »Consummatum est« című remek alkotását...«

A Nemzeti Szalon első kiállító helyisége — három éven át — a József körút 45. számú ház első emelete. Azután jobb es jobb helyet keresnek, hogy nagyobb legyen a kiállítások forgalma. Így kerül 1897-ben az Újvilág utcába, 1899-ben a Kossuth Lajos utcába és tíz év múlva a jelenlegi helyére. Azóta a Nemzeti Szalon mint művészi egyesülés és mint kiállítóhelyiség szorosan összefonódott szellemileg és fizikailag azzal az épülettel — az Engels téren —

melyet ma is mindenki Nemzeti Szalon névvel jelöl és amelyet az V. kerület tanácsa le akar bontatni.

Csaknem ötven éve annak — melyet az épületen márványtáblával kellene hirdetni —, hogy a magyar művészet egy szabadabb levegőt biztosító csarnokot kapott. És ez az ötven év a különböző irányzatoknak, a legkülönbözőbb egyéni törekvéseknek, kisebb-nagyobb csoportosulásoknak, mindezek egymással harcolnak, a magyar művészet közelmúltjának és jelenének dicső korszaka. És e dicső művészeti életünk legkiemelkedőbb korszakának minden próbálkozásai, kísérletei, eredményei és harcai is zömmel a Nemzeti Szalon falai között zajlottak le.

Az előljárók után javaslatot tesztek! Javaslatot tesztek abban a biztos tudatban, hogy művészeink és a kiállítási intézmény műcsarnoki és nemzeti szaloni dolgozói mind egyetértenek ezzel.

Vegye át a Nemzeti Szalon egész épületét a Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Alapja.

Legyen a Nemzeti Szalon művészeti életünk központi intézménye, melyet közvetlenül a Művészeti Tanács és a Képzőművészeti Alap vezetősége irányít.

Építsék át a földszinti helyi-

ségeket úgy, hogy ott — ismerve a lehetőségeket — helyet kapjon több kisebb kiállítóhelyiség. Ezzel központi fekvésű, állandóan változtatható grafikai, iparművészeti kiállítások évek óta meg nem oldott kérdését lehetne tető alá hozni.

Bontsuk el mindazt, ami a tér hatását komolyan rontja — például a most építés alatt levő Danubius-kút felé eső részt. És adjunk az egész épületnek komoly, stílárius jellegű, mely a térbe beilleszkedik.

Az V. kerületi tanácsnak nincs szüksége az épületre, mert hiszen le is akarja bontatni. Most is különféle intézményeknek adja albérletbe. De a magyar művészeti életnek igen komoly szüksége van rá. Maradjon a Nemzeti Szalon épülete a magyar művészeté!

Nagyon szeretném, ha az itt elmondottakhoz mindenképp elvett alkotóművészeink szólnának hozzá. Tudom, hogy akik az ecsetet és a mintázófát tartják a kezükben, nem szívesen fanyalodnak az írásra. De a felvetett kérdésekre — ha azok dadogások is — nekik kell elsőként válaszolni. Válaszoljanak!

De válaszoljanak azok is, akik szeretik és figyelemmel kísérik művészeti életünket, akik legutóbb is tömegével látogatták a kiállításokat a Nemzeti Szalonban.

Végezetül még valamit! »Feltétlenül szükség van Budapestre egy új, modern kiállító helyiségre.« — E megállapítás körül nem lehet vita! A Nemzeti Szalon megmarad a magyar művészek otthonaként és ugyanakkor már most gondolkodjunk az új, modern kiállító helyiségről. — Erről is szeretnék írni!

Domanovszky György